

A. Projektperiode 2007-2009**B. Projektets hovedresultater og konklusioner**

Hidtil har fritlevende nematoder ikke været anset som et problem i Danmark. Nyere forsøg udført i stivelsesproduktionen har imidlertid vist at der nu er store problemer med fritlevende nematoder, og at symptomerne kan være svære at adskille fra symptomer forårsaget af rodfiltsvamp. Der er i 2007 og 2008 udført forsøg med korsblomstrede efterafgrøder både i stivelses- og spisekartofler. Resultaterne viser ingen sikker effekt på knold- og stivelsesudbyttet af korsblomstrede efterafgrøder forud for kartofler. Jordprøverne viser, at der er nematoder af både *Trichodorus*, *Paratrichodorus* og *Pratylenchus* spp. i forsøgsmarkerne. Der er en tendens til, at olieræddike hæmmer *Pratylenchus* spp. i forhold til både sort jord og gul sennep, men at begge efterafgrøder fremmer forekomsten af *Trichodorus* og *Paratrichodorus*, som kan sprede rattle virus. Der er en generel tendens til, at der er mere rust i kartoflerne efter gul sennep end efter olieræddike. På grund af de meget tørre forhold omkring fremspiring af kartoflerne i foråret 2008 er der kun i ét forsøg med spisekartofler en synlig effekt af efterafgrøderne over for både rodfiltsvamp og fritlevende nematoder. I dette forsøg er der en tendens til mindre skade af de fritlevende nematoder efter olieræddike, men både olieræddike og i særdeleshed gul sennep fremmer rodfiltsvamp. Det er nødvendigt med flere forsøg over flere år, lokaliteter, arter og sorter af efterafgrøder for at kunne konkludere entydigt på effekten af korsblomstrede efterafgrøder. Forsøgene fortsætter i 2009.

C. Projektets faglige forløb**Projektforløbet:**

Projektet har været udført planmæssigt. På grund af dårlig etablering af efterafgrøderne i både 2007 og 2008 har det kun været muligt at anvende resultaterne i fire forsøg. Forsøgene viser, at såning af efterafgrøder allerede skal ske i kornafgrøden i juli måned for at opnå tilstrækkelig plantevækst i efterafgrøden i efteråret.

Projektets resultater:

Tabel 1. Betydning af efterafgrøder for udbytte og forekomst af rodiltsvamp og fritlevende nematoder i kartofler

Kartofler	Trichodorus + Paratrichodorus	Pratylenchus spp.	Indeks for fritlevende nematoder ved fremspiring	Indeks for rodiltsvamp ved fremspiring	Pct. knoldvægt med rust	Pct. Stivelse	Udb. og merudbytte, hg pr. ha	
							knolde	stivelse
<i>2008. 4 forsøg - Kuras</i>								
	4 fs.	3 fs.	1 fs.	2 fs.	4 fs.	4 fs.		
Sort jord	207	127	4	8	22	20,4	694	142
Olieræddike	278	83	1	4	19	19,8	13	-1
Gul sennep	270	170	5	6	35	19,9	-1	-3
LSD							ns	ns
<i>2008. 1 forsøg - Falva</i>								
	1 fs.	1 fs.	1 fs.	1 fs.				
Sort jord	230	260	18	4	0	13,0	610	79
Olieræddike	317	104	7	13	0	13,0	6	1
Gul sennep	433	247	18	26	0	12,2	-16	-7
LSD							ns	ns

Samarbejde med andre:

Projektet er gennemført indenfor det danske kartoffelforsøgssamarbejde.

Projektets regnskab:

Der er ingen afvigelser i regnskab i forhold til budget

D. Offentliggørelse vedr. projektet

Forsøgene er afrapporteret i Oversigten over Landsforsøgene 2008 side 313.

E. Projektansvarlig

Landskonsulent Lars Bødker, tlf. 8740 5452, e-mail: lab@landscentret.dk.